

Ontwikkelingsgerichte zorg op de kinderafdeling

Uw baby is geboren in Maasziekenhuis Pantein. Op de kinderafdeling stemmen wij de zorg voor uw pasgeboren baby volledig af op wat hij of zij nodig heeft. Wij passen de omgeving aan op wat uw baby aan kan. De zorg is gericht op comfort, stabiliteit en het verminderen van stress bij uw baby. Dit heet ontwikkelingsgerichte zorg. Een belangrijk onderdeel is ook het stimuleren van de relatie tussen ouders en kind. In deze folder leest u hoe u de lichaamstaal van uw baby kunt leren kennen en hoe u uw baby kunt ondersteunen.

Voor de leesbaarheid van de folder is deze geschreven in de 'hij-vorm'. Uiteraard kunt u in alle gevallen in plaats van 'hij' ook 'zij' lezen.

De baarmoeder

De baarmoeder vormt een ideale omgeving voor de ontwikkeling van een baby. Het is een donkere ruimte waar de geluiden dof zijn. Het dag/nacht ritme wordt verzorgd door de moeder. Uw baby wordt omgeven door vruchtwater. Het vruchtwater beschermt uw baby tegen stoten en duwen van buitenaf. Uw baby ligt in een gebogen houding en wordt begrensd door de baarmoeder.

Als uw baby geboren wordt, komt het in een omgeving met veel licht, geluid en activiteiten. Uw baby moet wennen aan de nieuwe situatie. Als ouder kunt u helpen door bijvoorbeeld rustig te praten, het licht te dempen, het ondersteunen van de houding tijdens het verzorgen en het zoeken naar een ontspannen houding.

Te vroeg geboren kinderen die volgens de principes van ontwikkelingsgerichte zorg verzorgd worden, blijken minder lang ademhalingsproblemen te hebben, zijn korter opgenomen, groeien sneller en ontwikkelen zich beter dan kinderen die niet volgens deze methode worden verzorgd.

Leer de lichaamstaal van uw baby kennen

Door middel van lichaamstaal laat uw kind vaak duidelijk zien wanneer het zich prettig voelt en wanneer niet. Ga gerust eens naast de couveuse of het bedje van uw baby zitten om gewoon naar uw baby te kijken. Hierdoor leert u zien hoe uw baby zich voelt en wat hij of zij te vertellen heeft. Als u dat prettig vindt, kunt u met de verpleegkundige die voor uw baby zorgt bespreken wat u bij uw baby ziet.

Wanneer voelt uw baby zich fijn?

- Als hij een roze kleur heeft.
- Als hij een regelmatige ademhaling heeft.
- Als zijn handjes dicht bij zijn gezichtje of mondje zijn.
- Als hij een doekje, een knuffel of vinger vastpakt.
- Als hij zijn voetjes tegen elkaar houdt.
- Als zijn gezichtje ontspannen is.
- Als hij naar u kijkt, ook al is het maar heel kort.
- Als hij ontspannen ligt te slapen.
- Als hij rustig ligt te sabbelen.

Dan vertelt uw baby dat hij zich goed voelt en beter in staat is contact te maken.

Wanneer voelt uw baby zich niet fijn?

- Als hij zijn rugje naar achteren kromt.
- Als hij zijn wenkbrauwen fronst.
- Als hij zijn vingertjes en teentjes spreidt.
- Als hij zijn armpjes en beentjes in de lucht strekt.
- Als hij jammert of huilt.
- Als hij zich overstrekt.
- Als hij trillende bewegingen maakt.
- Als hij een ontwijkende blik geeft.
- Als hij met zijn voetjes naar begrenzing zoekt.

Dan vertelt uw baby dat hij zich niet zo goed voelt. Het kan dan zijn dat er teveel prikkels zijn, dat uw baby te moe is of dat hij zich niet zo lekker voelt. Wanneer u deze signalen ziet, kunt u de verzorging van uw baby daar op aanpassen. Onderstaande informatie en toepassingen kunt u daar bij gebruiken. Bij vragen of onduidelijkheden kunt u altijd bij de verpleegkundige terecht.

Donkere ruimte

In de baarmoeder is het donker en wordt uw baby niet blootgesteld aan licht. Vanaf de 34e week heeft uw baby het vermogen zich af te wenden van fel licht. Om uw baby langzaam te laten wennen aan het licht en voor het ontwikkelen van een goed dag/nacht ritme, is het belangrijk het licht in de ruimte zoveel mogelijk te dimmen of uit te doen.

Toepassingen:

- Dim het licht op de kamer zoveel mogelijk of doe het licht uit. Wanneer u de knop van de TL-verlichting ingedrukt houdt, kunt u het licht dimmen. De zonwering gaat bij zonlicht automatisch naar beneden. Deze kunt u ook zelf bedienen. U kunt de verpleegkundige vragen hoe dit werkt.
- Gebruik eventueel de couveuse cover om het voor uw baby donker te maken.
- Gebruik uw camera zonder flits.

Doffe geluiden

Uw baby wordt overladen met prikkels van geluid in het ziekenhuis. Alarmen die af gaan, stoelen die schuiven, telefoons, pratende mensen. Uw baby kan zich nog niet goed afsluiten voor geluid. Hij kan hiervan schrikken en onrustig worden. Wij streven ernaar om de omgeving van uw baby zo rustig mogelijk te houden.

Toepassingen:

- U kunt helpen door zachtjes te praten. Uw baby zal uw stem herkennen.
- U hoeft niet extra stil te zijn als uw baby slaapt of wakker is. In de buik heeft uw baby alle gewone huisgeluiden al gehoord en hier is uw baby aan gewend.
- Wanneer er een alarm gaat van de infuus en/of voedingspomp, kunt u deze onderdrukken. U kunt de verpleegkundige vragen hoe dit werkt.
- Als uw baby in de couveuse ligt: zachtjes de deurtjes openen en sluiten en geen spullen bovenop de couveuse plaatsen.
- Vermijd harde geluiden en vraag uw bezoek om zachtjes te praten. Neem uw bezoek eventueel mee naar de lounge. Bedenk dat de suite de slaapkamer van uw kind is.

Rust

Rust is erg belangrijk voor uw baby. Slapen en rust zijn als een medicijn om te leren drinken en groeien.

Toepassingen:

- Maak uw baby niet onnodig wakker.
- Het is beter om uw baby niet van arm tot arm te laten gaan.
- Geef uw baby de tijd om wakker te worden. Leg bijvoorbeeld voor het ontwaken je hand op het hoofdje van uw baby zodat hij voelt dat er iets gaat gebeuren.
- Probeer te voorkomen dat u uw baby 'kriebelt'. Een warme, stevige aanraking is prettiger dan strelen met een vinger.

Warmte

Kangoeroeën wordt vaak bij te vroeg geboren baby's gedaan om het contact tussen ouders en kind te bevorderen. Ook bij kinderen geboren na 37 weken is het fijn om dit te doen.

Bij kangoeroeën wordt de baby met alleen een luier aan op de blote borst van een van de ouders gelegd. Dit heeft veel positieve effecten voor uw kind. Meer informatie hierover leest u in de folder 'Kangoeroeën, huid-op-huid contact met uw pasgeboren kindje'. Deze folder vindt u op de website van het Maasziekenhuis of vraag er naar bij de verpleegkundige.

Toepassingen:

- De temperatuur van uw baby wordt goed in de gaten gehouden. Een optimale temperatuur ligt tussen de 36,8 en 37,5 graden.
- Leg de kruiken altijd tussen de dekens in.
- Als u uw baby uit bed haalt, doe hem dan een omslagdoek om.
- Als u twijfelt of uw baby het warm genoeg heeft, voel dan in het nekje. Koude handjes of voetjes zeggen niet zoveel.

Geborgen houding

In de baarmoeder ligt uw baby in de foetus houding met een gebogen rug, armen en benen. Baby's geboren na 37e week nemen een geborgen houding aan, met de knieën wat opgetrokken. Na de geboorte kunt u uw baby ondersteunen met het vinden van deze houding. Op de afdeling zijn hulpmiddelen beschikbaar om uw baby te kunnen ondersteunen hierin. Tijdens het gebruik van deze hulpmiddelen dient uw baby vanwege de veiligheid wel aan de monitor te liggen.

Toepassingen:

- Zijligging bevordert de gebogen houding (alleen wanneer uw kind aan de monitor ligt).
- Uw baby strak inpakken onder de dekens geeft een veilig gevoel.
- Om een voorkeurshouding tegen te gaan, wordt het aanbevolen het hoofdje van uw baby na iedere voeding andersom te leggen (linker- of rechterzijde).
- Het is belangrijk dat de handjes bij het gezichtje liggen of dat uw baby iets kan vasthouden.

Rond en roterend handelen

De manier waarop u uw baby verschoont, baadt, temperatuurt en draagt, is een belangrijk onderdeel van de ontwikkelingsgerichte zorg.

Toepassingen:

- Bij het uit de wieg of couveuse halen, pakt u uw baby op door hem eerst op de zij te draaien.
- Zorgt u er voor dat u tijdens het dragen uw baby voortdurend goed ondersteunt bij het hoofd en de billen. Uw baby ligt in een ronde en gebogen houding.
- De luier verschoont u door uw baby bij de heupjes van de ene naar de andere kant te draaien en niet aan de beentjes op te tillen.
- Tijdens het temperatuur meten ligt uw baby op de zij waarbij u met een hand continu contact houdt met uw baby.

Vervelende handelingen

Voorafgaand aan het uitvoeren van een pijnlijke of vervelende handeling, bijvoorbeeld bloedprikken, krijgt uw kind sacharose. Dit is een zoete vloeistof. De sacharose maakt een stofje (endorfine) vrij in de hersenen waardoor uw baby zich comfortabeler voelt. De beste werking heeft de sacharose in combinatie met zuigen, bijvoorbeeld aan de borst, op een vinger of een speentje.

Geurdoekje

Het maken van een geurdoekje is prettig voor uw kind. U kunt hier een speciaal geurdoekje, een spuugdoekje van het ziekenhuis of iets van u zelf voor gebruiken. Draag het doekje enige tijd bij u, zodat uw lichaamsgeur in het doekje trekt. Door het doekje onder het hoofd van uw kindje te leggen, is de geur van een van de ouders steeds bij uw kindje. Dit geeft hem herkenning en een vertrouwd gevoel.

Interessante websites

- www.couveuseouders.nl/voor-ouders/neonatologie/ontwikkelingsgerichte-zorg/wat-is-ogz/
- www.benjaminicare.nl (informatie over materialen ontwikkelingsgerichte zorg die wij op de afdeling gebruiken)

Meer informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen of wilt u meer informatie? U kunt altijd bij de verpleegkundige op de afdeling terecht. Het secretariaat van de kinderafdeling C4 is op werkdagen telefonisch bereikbaar op 0485-84 55 40.